

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๔๐ ชุด เป็นแบบสอบถามที่ได้จากครูสอนสังคมศึกษา ๓๐ ชุด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ๓๐๐ ชุด และเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชน ๑๐ ชุด การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น ๕ ภาค

ภาคที่ ๑ แบ่งเป็น ๓ ตอน เป็นการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาคที่ ๒ นำข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับประเภทของแหล่งความรู้ วิธีการใช้ ปัญหาอุปสรรค ความคิดเห็นและทัศนคติของครู แล้วศึกษาคำตอบเป็น ร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบ

ภาคที่ ๓ นำข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับประเภทของแหล่งความรู้ วิธีการใช้ ปัญหาอุปสรรค ความคิดเห็น และทัศนคติของนักเรียน แล้วศึกษาคำตอบเป็นร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบ

ภาคที่ ๔ นำข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับวิธีการให้บริการ ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น และทัศนคติ ของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชน แล้วศึกษาคำตอบเป็นร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบ

ภาคที่ ๕ สรุปข้อเสนอแนะของครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชนในการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชนประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษา

ภาคที่ ๑

ตอนที่ ๑ การนำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถามมาคิดค่าตอบ ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ เป็นชายจำนวน ๘ คน (๒๖.๖๗%) หญิงจำนวน ๒๒ คน (๗๓.๓๓%) จำแนกตามสถานภาพ การสมรส เป็นโสดจำนวน ๑๖ คน (๕๓.๓๓%) แต่งงานจำนวน ๑๔ คน (๔๖.๖๗%) จำแนกตามคุณวุฒิของครู สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือเทียบเท่า จำนวน ๑๐ คน (๓๓.๓๓%) สำเร็จปริญญาตรีจำนวน ๑๕ คน (๔๖.๖๗%) และสำเร็จปริญญาโทจำนวน ๑ คน (๓.๓๓%) ประสบการณ์การสอนสูงสุด ๓๘ ปี ต่ำสุด ๒ เดือน ประสบการณ์การสอนเฉพาะวิชาสังคมศึกษาสูงสุด ๒๕ ปี ต่ำสุด ๒ เดือน จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ สูงสุด ๒๒ ชั่วโมง ต่ำสุด ๑๘ ชั่วโมง

ตอนที่ ๒ นำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามมาคิดค่าตอบ

ตารางที่ ๑ ลักษณะทั่วไปของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

อายุ ชั้น	๑๓		๑๔		๑๕		รวม
	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	
ม.ศ ๑	๑๘	๑๘	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖	๑๐๐
ม.ศ ๒	๑๖	๑๖	๑๘	๑๘	๑๖	๑๖	๑๐๐
ม.ศ ๓	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖	๑๘	๑๘	๑๐๐
รวม	๑๐๐		๑๐๐		๑๐๐		๓๐๐

จากตารางข้างบนนี้ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นตัวอย่างประชากร เป็นชายจำนวน ๑๕๐ คน (๕๐%) เป็นหญิงจำนวน ๑๕๐ คน (๕๐%) อายุ ๑๓ ๑๔ และ ๑๕ ปี อย่างละ ๑๐๐ คน เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มัธยมศึกษาปีที่ ๒ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ระดับชั้นละ ๑๐๐ คน

ตอนที่ ๓ นำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชนมาคิดค่า

ตอบ

เจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชน จำแนกตามเพศ เป็นชายจำนวน ๒ คน (๒๐%) เป็นหญิงจำนวน ๔ คน (๔๐%) จำแนกตามคุณวุฒิของเจ้าหน้าที่ จำนวน ๒ คน (๒๐%) สำเร็จปริญญาเอกทางภูมิศาสตร์ และทางอักษรศาสตร์ จำนวน ๓ คน (๓๐%) สำเร็จปริญญาโททางบริหารธุรกิจ และทางวิทยาศาสตร์ จำนวน ๔ คน (๔๐%) สำเร็จปริญญาตรีทางโบราณคดี อักษรศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ และธรรมศาสตร์บัณฑิต และจำนวน ๑ คน (๑๐%) สำเร็จอาชีวศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานสูงสุด ๒๒ ปี และต่ำสุด ๑ ปี

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคที่ ๒

การใช้ประโยชน์แห่งความรู้ชุมชนประกอบการสอนของครู

ในภาคที่ ๒ นำข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับประเภทของแหล่งความรู้ วิธีการใช้ ปัญหา และอุปสรรค ตลอดจนทัศนคติ และความความคิดเห็นของครู มาคิดคำตอบเป็นร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒ ประเภทของแหล่งความรู้ชุมชนที่ครูใช้ประกอบการสอนสังคมศึกษา

	แหล่งความรู้ชุมชน	จำนวนครูที่	
		เคยใช้	ไม่เคยใช้
๑	วัด	๕๓.๓๓	๖.๖๗
๒	พิพิธภัณฑ์	๓๓.๓๓	๒๖.๖๗
๓	โบราณวัตถุ โบราณสถาน	๕๓.๓๓	๑๖.๖๗
๔	โรงงานอุตสาหกรรม	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๕	หน่วยงานราชการ	๖๐.๐๐	๕๐.๐๐
๖	สมาคมต่าง ๆ	๕๐.๐๐	๖๐.๐๐
๗	องค์กร ห้างร้าน และบริษัท	๕๖.๖๗	๕๓.๓๓
๘	ศูนย์การคมนาคม	๓๖.๖๗	๖๓.๓๓
๙	ตลาด	๕๓.๓๓	๕๖.๖๗
๑๐	สถานกงสุล หรือสำนักงานของต่างประเทศ	๕๓.๓๓	๕๖.๖๗
๑๑	สถาบันการศึกษาชั้นอุดมศึกษา	๖๐.๐๐	๕๐.๐๐
๑๒	สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ (ภูเขา ป่าไม้ ฯลฯ)	๑๐๐	-
๑๓	วิทยุ	๕๐.๐๐	๒๐.๐๐
๑๔	โทรทัศน์	๕๖.๖๗	๕๓.๓๓
๑๕	วิทยากร	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๑๖	ห้องสมุดนอกโรงเรียน	๕๖.๖๗	๑๓.๓๓
๑๗	เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ	๕๓.๓๓	๖.๖๗
๑๘	ภาพยนตร์	๕๐.๐๐	๒๐.๐๐
๑๙	ภาพนิ่ง (ภาพต่าง ๆ สไลด์ फिल्मสตริป ฯลฯ)	๗๖.๖๗	๒๓.๓๓

จากตารางข้างบน จะเห็นว่าครูสอนสังคมศึกษาทุกคน (๑๐๐%) ใช้สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ (ภูเขา, ป่าไม้ ฯลฯ) เพื่อประกอบการสอน จำนวนรองลงมา (๕๓.๓๓%) ใช้วัด เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ จากแหล่งความรู้ทางสังคมศึกษาเพื่อประกอบการสอน

จำนวนน้อย (๓๖.๖๗%) ใช้ศูนย์การคมนาคม เพื่อประกอบการสอน

ตารางที่ ๓ วิธีการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชนของครูประกอบการสอน
สังคมศึกษา

วิธีการ	จำนวนครูที่	
	เคยใช้	ไม่เคยใช้
๑ การเชิญวิทยากร	๗๐.๐๐	๓๐.๐๐
๒ การขอยืมวัสดุ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐
๓ การขอยืมวัสดุ สื่อการสอนจากแหล่งอื่น	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๔ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา	๖๐.๐๐	๔๐.๐๐
๕ การใช้รายการวิทยุให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน	๖๓.๓๓	๓๖.๖๗
๖ การขอวัสดุ เอกสาร หรือสิ่งตีพิมพ์ที่ไร้ค่า	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗
๗ การพานักเรียนออกไปฟังปาฐกถา หรืออภิปราย	๖๓.๓๓	๓๖.๖๗
๘ การแนะนำนักเรียนไปฟังปาฐกถา หรืออภิปราย	๘๖.๖๗	๑๓.๓๓
๙ การพานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ในจังหวัด	๗๐.๐๐	๓๐.๐๐
๑๐ การพานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ต่างจังหวัด	๕๓.๓๓	๔๖.๖๗
๑๑ การแนะนำหรือพานักเรียนไปร่วมกิจกรรม ของชุมชน	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗
๑๒ การให้นักเรียนออกไปสัมภาษณ์บุคคลในชุมชน	๒๓.๓๓	๗๖.๖๗
๑๓ การให้นักเรียนไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่ง อื่นนอกโรงเรียน	๘๖.๖๗	๑๓.๓๓
๑๔ การแนะนำหรือมอบหมายให้นักเรียนสังเกตปรากฏการณ์ ตามธรรมชาติ	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐
๑๕ การแนะนำหรือมอบหมายให้นักเรียนรวบรวมประดิษฐ์ วัสดุสิ่งของจากแหล่งความรู้ในชุมชน	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗

จากตารางที่ ๓ จะเห็นว่าครูสอนสังคมศึกษาจำนวนมาก (๕๖.๖๗%) ใช้วิธีแนะให้นักเรียนไปฟังปาฐกถา หรืออภิปราย และการให้นักเรียนไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งอื่น นอกโรงเรียน จำนวนรองลงมา (๔๓.๓๓%) ใช้วิธีการแนะหรือพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมของชุมชน จำนวนน้อย (๒๓.๓๓%) ใช้วิธีการให้นักเรียนออกไปสัมภาษณ์บุคคลในชุมชน

ตารางที่ ๔ เวลาที่ครูใช้ในการใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้ชุมชน

กิจกรรม	ในเวลาเรียน	นอกเวลาเรียน	วันเสาร์หรืออาทิตย์	วันหยุดราชการอื่น ๆ	ระหว่างหยุดภาคเรียน
๑ การศึกษานอกสถานที่	๑๖.๖๗	-	๖๐	๑๔	๕๐
๒ การฟังวิทยากร	๔๐	๓๓.๓๓	๑๖.๖๗	๑๐	-

จากตารางข้างบน จะเห็นว่าเวลาที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ ครูจำนวนมาก (๖๐%) ใช้วันเสาร์หรืออาทิตย์ จำนวนรองลงมา (๕๐%) ใช้ระหว่างหยุดภาคเรียน จำนวนน้อย (๑๖.๖๗%) ใช้เวลาเรียน

เวลาที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรม การฟังวิทยากร อภิปราย หรือปาฐกถา ครูจำนวนมาก (๔๐%) ใช้ในเวลาเรียน จำนวนรองลงมา (๓๓.๓๓%) ใช้นอกเวลาเรียน และจำนวนน้อย (๑๐%) ใช้วันหยุดราชการอื่น ๆ

ตารางที่ ๕ กิจกรรมที่ครูให้นักเรียนปฏิบัติก่อนจะใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้
ชุมชน

กิจกรรม	ร้อยละ
๑ ให้นักเรียนอ่านจากหนังสือแบบเรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้	๙๐.๓๓
๒ จัดแสดงภาพหรือฉายภาพยนตร์ประกอบเกี่ยวกับเรื่องที่จะไปศึกษา	๒๐.๐๐
๓ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ และเรื่องที่จะไปศึกษา	๙๓.๐๐
๔ อบรมรยาบทที่พึงปฏิบัติในการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้	๖๖.๐๐
๕ ไม่มีกิจกรรมใด ๆ	-

จากตารางข้างบนนี้ จะเห็นว่า ครูตั้งคัมศึกษาจำนวนมาก (๙๓%) ใช้วิธีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับ วิธีใช้ประโยชน์แหล่งความรู้และเรื่องที่จะไปศึกษา จำนวนรองลงมา (๙๐.๓๓%) ใช้วิธีให้นักเรียนอ่านจากหนังสือแบบเรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้ จำนวนน้อย (๒๐.๐๐%) ใช้วิธีจัดแสดงภาพ หรือฉายภาพยนตร์เกี่ยวกับเรื่องที่จะไปศึกษาประกอบ ก่อนจะใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชน ครูทุกคนจัดกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติก่อนการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๖ กิจกรรมที่ครูให้นักเรียนปฏิบัติหลังจากการใช้ประโยชน์ของแหล่ง
ความรู้ชุมชน

กิจกรรม	ร้อยละ
๑ เขียนรายงานส่ง	๘๓.๓๓
๒ จัดนิทรรศการ	๒๖.๖๗
๓ อภิปราย	๖๓.๓๓
๔ ไม่มีกิจกรรมใด ๆ	๓.๓๓

จากตารางข้างบนจะเห็นว่าครูสอนสังคมศึกษาจำนวนมาก (๘๓.๓๓%) ใช้วิธีการ
ให้นักเรียนเขียนรายงานส่ง จำนวนรองลงมา (๖๓.๓๓%) ใช้วิธีการอภิปรายในชั้นเรียน
ถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้มา จำนวนน้อย (๓.๓๓%) ไม่มีกิจกรรมใด ๆ ให้นักเรียนปฏิบัติหลังจาก
การใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๗ ปัญหาและอุปสรรคในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่

ปัญหา	อุปสรรค	\bar{X}	S.D	แปลความ
๑	ระเบียบการพานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ ยุ่งยาก	๑.๘๓	๐.๓๗	ปานกลาง
๒	ระเบียบการเข้าศึกษาของแหล่งความรู้ชุมชน ยุ่งยาก	๑.๗๗	๐.๓๖	ปานกลาง
๓	เจ้าหน้าที่แหล่งความรู้ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ	๑.๑๓	๐.๘๖	น้อย
๔	การคมนาคมไม่สะดวก	๑.๓๗	๐.๘๔	น้อย
๕	การควบคุมนักเรียนยุ่งยาก	๑.๘๓	๐.๕๘	ปานกลาง
๖	ไม่ค่อยมีเวลาเตรียมการและพานักเรียนไป	๒.๐๓	๐.๓๕	ปานกลาง
๗	ค่าใช้จ่ายสูง	๑.๗๗	๐.๘๘	ปานกลาง
๘	หัวหน้าสายวิชาไม่สนับสนุน	๐.๗๓	๐.๗๗	น้อย
๙	จำนวนนักเรียนมากเกินไป	๒.๐๐	๑.๑๖	ปานกลาง
๑๐	อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการไม่สนับสนุน	๑.๐๗	๐.๘๖	น้อย
๑๑	ครูปกครองนักเรียนไม่สนับสนุน	๑.๕๐	๐.๗๒	น้อย
๑๒	จำนวนครูผู้ควบคุมไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	๑.๕๓	๐.๘๑	น้อย
๑๓	ครูผู้สอนไม่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งความรู้ชุมชน นั้น ๆ อย่างเพียงพอ	๑.๓๐	๐.๘๒	น้อย
๑๔	นักเรียนขาดระเบียบวินัย	๑.๔๗	๐.๘๘	น้อย

จากตารางข้างบน จะเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ครูประสบในระดับปานกลาง คือ ครูไม่ค่อยมีเวลาเตรียมการและพานักเรียนไป ($\bar{X} = ๒.๐๓$) และจำนวนนักเรียนมากเกินไป ($\bar{X} = ๒.๐๐$)

ตารางที่ ๔ ปัญหาหรืออุปสรรค ในการเชิญวิทยากรมาบรรยาย

ปัญหา อุปสรรค	\bar{X}	S.D	แปลความ
๑ ไม่ทราบว่าจะใช้วิทยากรที่ไหน	๑.๖๐	๐.๘๐	ปานกลาง
๒ ไม่มีเรื่องที่จะต้องอาศัยวิทยากร	๑.๗๐	๐.๘๔	ปานกลาง
๓ ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับวิทยากร	๑.๗๘	๐.๘๖	ปานกลาง
๔ ระเบียบในการเชิญวิทยากรยุ่งยาก	๑.๔๗	๐.๘๕	น้อย
๕ ไม่มีชั่วโมงพิเศษเพื่อฟังวิทยากร	๒.๐๗	๐.๘๓	ปานกลาง
๖ หัวหน้าสายวิชาไม่สนับสนุน	๐.๕๓	๐.๗๖	ไม่มีเลย
๗ อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการไม่สนับสนุน	๐.๖๗	๐.๘๗	น้อย

จากตารางข้างบนนี้ จะเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเชิญวิทยากรที่ครูประสบ
 ในระดับปานกลาง คือ ไม่มีชั่วโมงพิเศษเพื่อฟังวิทยากร ($\bar{X} = ๒.๐๗$) รองลงมา คือ
 ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับวิทยากร ($\bar{X} = ๑.๗๘$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕ ปัญหาหรืออุปสรรคในการขอยืมภาพยนตร์สไลด์ फिल्मสตริป หรือ
โสตทัศนอุปกรณ์

ปัญหา อุปสรรค	\bar{X}	S.D	แปลความ
๑ ไม่ทราบสถานที่ติดต่อขอยืม	๑.๓๓	๑.๐๖	ปานกลาง
๒ ไม่มีพาหนะไปติดต่อ	๑.๒๓	๑.๐๒	น้อย
๓ ไม่มีเวลาไปติดต่อขอยืม	๑.๕๓	๐.๘๑	น้อย
๔ ระเบียบในการติดต่อขอยืมยุ่งยากเกินไป	๑.๓๓	๐.๘๐	ปานกลาง
๕ ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการไปติดต่อ	๑.๕๓	๐.๘๖	น้อย
๖ ไม่มีห้องสำหรับฉายภาพยนตร์	๑.๕๐	๐.๘๑	ปานกลาง
๗ ไม่มีความรู้ ความเข้าใจวิธีใช้อุปกรณ์เหล่านั้น	๑.๓๓	๐.๓๖	ปานกลาง
๘ ไม่มีภาพยนตร์สไลด์ फिल्मสตริป ที่ต้องการให้ยืม	๑.๕๓	๐.๓๓	ปานกลาง

จากตารางข้างบน จะเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการขอยืม ภาพยนตร์สไลด์ फिल्मสตริป หรือโสตทัศนอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ครูประสบในระดับปานกลาง คือ ไม่มีภาพยนตร์สไลด์ फिल्मสตริป ที่ต้องการให้ยืม ($\bar{X} = ๑.๕๓$) รองลงมาคือ ไม่มีห้องสำหรับฉายภาพยนตร์ ($\bar{X} = ๑.๕๐$)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของครูในการใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้
ชุมชน

	ทัศนคติของครู	\bar{X}	S.D	แปลความ
๑	ท่านมีอิสระในการใช้แหล่งความรู้ชุมชนเพียงใด	๒.๒๗	๐.๕๑	ปานกลาง
๒	ท่านได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ประจำแหล่ง ความรู้เพียงใด	๒.๑๐	๐.๗๕	ปานกลาง
๓	ท่านคิดว่าท่านมีความรู้และความเข้าใจในการใช้ แหล่งความรู้ชุมชนเพียงใด	๒.๐๐	๐.๔๕	ปานกลาง
๔	ท่านเห็นว่าแหล่งความรู้ชุมชนมีความจำเป็น และ มีประโยชน์ในวิชาที่ท่านสอนเพียงใด	๒.๖๗	๐.๕๐	มาก
๕	ท่านคิดว่านักเรียนมีความสนใจในการใช้แหล่ง ความรู้ชุมชนภายใต้การนำของท่านเพียงใด	๒.๔๗	๐.๖๒	ปานกลาง
๖	ท่านได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้าสายวิชา อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ ในการใช้แหล่ง ความรู้ชุมชนเพียงใด	๒.๕๐	๐.๖๒	ปานกลาง

จากตารางข้างบน จะเห็นว่า ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของครูในการใช้ประโยชน์
แหล่งความรู้ชุมชน คือครูมีความเห็นว่า แหล่งความรู้ชุมชนมีความจำเป็น และมีประโยชน์
ในวิชาสังคมศึกษามาก ($\bar{X} = ๒.๖๗$) รองลงมาคือ ครูได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้าสาย
วิชา อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ ในการใช้แหล่งความรู้ชุมชน ($\bar{X} = ๒.๕๐$)

ภาคที่ ๓

การใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชนประกอบการเรียนของนักเรียน

ในภาคที่ ๓ ได้นำข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับประเภทของแหล่งความรู้ วิธีการใช้ ปัญหา และอุปสรรค ตลอดจนทัศนคติ ความคิดเห็นของนักเรียน มาคิดคำตอบเป็นร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ ประเภทของแหล่งความรูชุมชนที่นักเรียนใช้ประกอบการเรียนสังคมศึกษา

แหล่งความรู้ชุมชน	จำนวนนักเรียนที่	
	เคยใช้ (ร้อยละ)	ไม่เคยใช้ (ร้อยละ)
๑ วัด	๓๘.๖๓	๒๑.๓๓
๒ พิพิธภัณฑ์	๕๓.๖๓	๔๐.๓๓
๓ โบราณวัตถุ	๕๕.๐๐	๔๑.๐๐
๔ โรงงานอุตสาหกรรม	๔๑.๓๓	๕๘.๖๓
๕ หน่วยราชการ	๖๐.๓๓	๓๙.๖๓
๖ สมาคมต่าง ๆ	๔๙.๐๐	๕๑.๐๐
๗ หอสมุดนอกโรงเรียน	๓๕.๖๓	๒๔.๓๓
๘ ศูนย์การคมนาคม (สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ฯลฯ)	๕๕.๖๓	๔๔.๓๓
๙ สถานกงสุล หรือสำนักงานของต่างประเทศ	๒๓.๓๓	๓๒.๖๓
๑๐ วิทยากร	๖๔.๐๐	๓๖.๐๐
๑๑ สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ (ภูเขา ป่าไม้ ฯลฯ)	๘๓.๐๐	๑๓.๐๐
๑๒ สถาบันการศึกษาชั้นอุดมศึกษา	๔๑.๖๓	๕๘.๓๓
๑๓ วิทยุ	๘๙.๓๓	๑๐.๖๓
๑๔ โทรทัศน์	๘๓.๓๓	๑๖.๖๓
๑๕ เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ	๓๓.๓๓	๒๒.๖๓
๑๖ ภาพยนตร์	๙๑.๐๐	๙.๐๐
๑๗ ภาพนิ่ง (ภาพถ่าย ฯลฯ สไลด์ फिल्मสติป ฯลฯ)	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐

จากตารางที่ ๑๑ จะเห็นว่านักเรียนจำนวนมาก (๘๑.๐๐%) ใช้ภาพยนตร์จากแหล่งความรู้ทางสังคมศึกษา เพื่อประกอบการเรียน จำนวนรองลงมา (๘๘.๓๓%) ใช้รายการวิทยุที่เกี่ยวกับความรู้ทางสังคมศึกษาเพื่อประกอบการเรียน จำนวนน้อย (๒๗.๓๓%) ใช้สถานกงสุล หรือสำนักงานของต่างประเทศ

ตารางที่ ๑๒ วิธีการใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้ชุมชนของนักเรียนประกอบการเรียนสังคมศึกษา

วิธีการ	จำนวนนักเรียนที่	
	เคยใช้ (ร้อยละ)	ไม่เคยใช้ (ร้อยละ)
๑ ไปศึกษานอกสถานที่ภายใต้การนำของครู	๗๓.๖๗	๒๖.๓๓
๒ ศึกษาจากรายการวิทยุ	๗๓.๐๐	๒๗.๐๐
๓ สัมภาษณ์หรือสอบถามผู้มีความรู้ในชุมชน	๕๕.๐๐	๕๑.๐๐
๔ การฟังอภิปราย หรือปาฐกถา	๘๐.๖๗	๑๘.๓๓
๕ การชมภาพนิ่ง	๘๐.๓๓	๑๘.๖๗
๖ การชมภาพยนตร์	๘๑.๖๗	๘.๓๓
๗ การชมสไลด์ फिल्मสตริป	๗๕.๓๓	๒๔.๖๗
๘ การไปชมนิทรรศการ	๘๕.๐๐	๖.๐๐
๙ การไปรวมกิจกรรมของชุมชน	๖๘.๓๓	๓๐.๖๗
๑๐ การขอวัสดุ เอกสารต่าง ๆ ที่ให้เปล่าเพื่อประกอบ รายงาน สมุดภาพ หรือจัดนิทรรศการ	๖๕.๓๓	๓๕.๖๗
๑๑ ค้นหาความรู้เพิ่มเติมด้วยการอ่านหนังสือจากแหล่ง ความรู้ นอกโรงเรียน	๘๗.๐๐	๑๓.๐๐
๑๒ การซักถามขอเท็จจริงทางโทรศัพท์ หรือทางจดหมาย	๑๘.๐๐	๘๒.๐๐

จากตารางที่ ๑๒ จะเห็นว่าวิธีการที่นักเรียนจำนวนมากใช้ คือการไปชมนิทรรศการเพื่อประกอบการเรียนสังคมศึกษา (๕๔%) วิธีการที่ใ้ของลงมาก็คือ การชมภาพยนตร์ (๕๑.๖๗%) วิธีการที่นักเรียนใช้น้อย คือ การซักถามข้อถามเท็จจริงทางโทรศัพท์ หรือทางจดหมาย (๑๘%)

ตารางที่ ๑๓ เวลาที่นักเรียนใช้ในการใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้ชุมชน

กิจกรรม	ในเวลาเรียน	นอกเวลาเรียน	วันเสาร์หรืออาทิตย์	วันหยุดราชการอื่น ๆ	ระหว่างหยุดภาคเรียน
๑ ศึกษาออกสถานที่	๑๖.๐๐	-	๖๗.๓๓	๒๐.๐๐	๖๗.๓๓
๒ การฟังวิทยากร อภิปรายปาฐกถา	๓๕.๖๗	๓๕.๑๒	๗.๐๐	๔.๖๗	
๓ การขอวัสดุ เอกสาร ต่าง ๆ หรือการค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมจาก แหล่งความรู้นอกโรงเรียน	๕.๓๓	๔๗.๖๗	๖๗.๖๗	๑๘.๖๗	

จากตารางข้างบนจะเห็นว่า เวลาที่นักเรียนจำนวนมากใช้ในกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่คือ วันเสาร์ อาทิตย์ และระหว่างหยุดภาคเรียน (๖๗.๓๓%) รองลงมาคือ วันหยุดราชการอื่น ๆ (๒๐%)

เวลาที่นักเรียนใช้ในกิจกรรม การฟังวิทยากร อภิปราย หรือปาฐกถา นักเรียนจำนวนมาก (๓๕.๖๗%) ใช้ในเวลาเรียน จำนวนรองลงมา (๓๕.๑๒%) ใช้นอกเวลาเรียน

เวลาที่นักเรียนใช้ในกิจกรรมการขอวัสดุเอกสารต่าง ๆ หรือการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้นอกโรงเรียน นักเรียนจำนวนมาก (๖๗.๖๗%) ใช้วันเสาร์ วันอาทิตย์ จำนวนรองลงมา (๔๗.๖๗%) ใช้นอกเวลาเรียน

ตารางที่ ๑๔ กิจกรรมที่นักเรียนเคยปฏิบัติก่อนจะใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้ชุมชน

กิจกรรม	ร้อยละ
๑ ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือแบบเรียนตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้	๕๒.๐๐
๒ จัดแสดงภาพ หรือฉายภาพยนตร์ประกอบเกี่ยวกับเรื่องที่จะไปศึกษา	๒๔.๐๐
๓ ครูให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้ และอธิบายถึงเรื่องที่จะไปศึกษา	๓๕.๐๐
๔ ครูอบรมมารยาทที่พึงปฏิบัติในการใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้	๒๒.๐๐
๕ ไม่มีกิจกรรมใด ๆ	-

จากตารางข้างบนจะเห็นว่า กิจกรรมที่นักเรียนจำนวนมาก (๓๕%) เคยปฏิบัติก่อนจะใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชน คือ ได้รับความแนะนำเกี่ยวกับวิธีใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้และอธิบายถึงเรื่องที่จะไปศึกษา จำนวนรองลงมา (๒๒%) ได้รับความอบรมมารยาทที่พึงปฏิบัติในการใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้ จำนวนน้อย (๒๔%) เคยชมภาพหรือฉายภาพยนตร์ประกอบเกี่ยวกับเรื่องที่จะไปศึกษา นักเรียนทุกคนเคยปฏิบัติกิจกรรมก่อนที่ใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้ชุมชน

ตารางที่ ๑๕ กิจกรรมที่นักเรียนเคยปฏิบัติหลังจากการไ้ประโยชน์ของแหล่ง
 ความรู้ชุมชน

กิจกรรม	ร้อยละ
๑ เขียนรายงานส่ง	๘๔.๖๗
๒ อภิปรายในชั้นเรียนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้มา	๕๓.๓๓
๓ จัดแสดงนิทรรศการ	๑๘.๐๐
๔ ไม่มีกิจกรรมใด ๆ	๗.๐๐

จากตารางข้างบน จะเห็นว่า นักเรียนจำนวนมาก (๘๔.๖๗%) เคยเขียนรายงานส่งครู จำนวนรองลงมา (๕๓.๓๓%) เคยอภิปรายในชั้นเรียนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้มาจำนวนน้อย (๗%) ไม่เคยกระทำกิจกรรมใด หลังจากการไ้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชนแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๖ ปัญหาหรืออุปสรรคในการที่นักเรียนไปศึกษานอกสถานที่

	ปัญหา อุปสรรค	\bar{X}	S.D	แปลความ
๑	ค่าใช้จ่ายสูง	๑.๕๔	๐.๘๕	ปานกลาง
๒	ไม่มีเวลา	๑.๗๕	๐.๘๕	ปานกลาง
๓	การคมนาคมไม่สะดวก	๑.๑๔	๐.๕๕	น้อย
๔	ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ไป	๑.๓๑	๐.๕๓	น้อย
๕	ความปลอดภัยในการเดินทางไม่ดีพอ	๑.๓๑	๐.๕๓	น้อย
๖	อาจารย์ใหญ่ผู้ช่วยอำนวยความสะดวกไม่สนับสนุน	๑.๒๘	๑.๑๒	น้อย
๗	ไม่มีเจ้าหน้าที่แหล่งความรู้ให้คำอธิบาย	๑.๑๕	๑.๐๓	น้อย
๘	อาจารย์หัวหน้าสายสังคมไม่สนับสนุน	๐.๕๓	๐.๕๔	น้อย
๙	ครูผู้สอนไม่สนับสนุนให้จัดทัศนศึกษานอกสถานที่	๑.๑๗	๑.๒๘	น้อย
๑๐	ครูผู้ควบคุมเครื่องครุภัณฑ์เบียดวินัยมากเกินไป	๑.๔๘	๐.๕๘	น้อย
๑๑	ครูผู้ควบคุมมีจำนวนไม่พอเหมาะกับจำนวนนักเรียนที่ออกนอกสถานที่	๑.๓๒	๑.๐๑	น้อย
๑๒	นักเรียนไม่สนใจไปทัศนศึกษานอกสถานที่	๐.๕๓	๐.๕๔	น้อย
๑๓	นักเรียนยังไม่รู้จักมารยาทในการไปศึกษานอกสถานที่	๑.๐๘	๑.๑๑	น้อย

จากตารางข้างบน จะเห็นว่า ปัญหาหรืออุปสรรคที่นักเรียนประสบในระดับปานกลางในการออกไปศึกษานอกสถานที่ คือ ค่าใช้จ่ายสูง ($\bar{X} = ๑.๕๔$) รองลงมา คือ ปัญหาในเรื่องไม่มีเวลา ($\bar{X} = ๑.๗๕$).

ตารางที่ ๑๗ ปัญหาหรืออุปสรรคในการฟังวิทยากร ปรากฏาหรืออภิปราย

ปัญหา	อุปสรรค	\bar{X}	S.D	แปลความ
๑	ไม่มีเวลาเพื่อฟังวิทยากร ปรากฏาหรืออภิปราย	๑.๖๑	๐.๕๒	ปานกลาง
๒	นักเรียนไม่รู้จักการปฏิบัติขณะฟังคำบรรยาย	๑.๓๘	๐.๕๓	น้อย
๓	นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายและง่วงนอนขณะฟังคำบรรยาย	๑.๕๕	๐.๓๕	ปานกลาง
๔	อาจารย์ใหญ่ไม่สนับสนุน	๑.๑๒	๑.๐๕	น้อย
๕	นักเรียนไม่สนใจฟังวิทยากร	๑.๕๘	๐.๘๘	น้อย
๖	หัวหน้าสายวิชาไม่เห็นควยในการจัดเชิญวิทยากรมาบรรยาย	๑.๐๒	๑.๐๘	น้อย
๗	วิทยากรบรรยายไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่นักเรียนต้องการทราบ	๑.๑๓	๐.๘๘	น้อย
๘	ไม่มีสถานที่เพื่อฟังวิทยากร ปรากฏา หรือ อภิปราย	๐.๕๓	๐.๕๕	น้อย

จากตารางข้างบนจะเห็นว่า ปัญหาที่นักเรียนประสบในระดับปานกลาง ในการฟังวิทยากร ปรากฏา หรืออภิปราย คือ นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายและง่วงนอนขณะฟังคำบรรยาย ($\bar{X} = ๑.๕๕$) รองลงมาคือ ไม่มีเวลาเพื่อฟังวิทยากร ปรากฏาหรืออภิปราย ($\bar{X} = ๑.๖๑$)

ตารางที่ ๑๘ ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของนักเรียนในการใช้ประโยชน์ของแหล่ง
การเรียนรู้ชุมชน

	ทัศนคติของนักเรียน	\bar{X}	S.D	แปลความ
๑	การใช้แหล่งการเรียนรู้ชุมชนประกอบการเรียน สังคมศึกษา ช่วยให้ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ บทเรียนที่ยิ่งขึ้นเพียงใด	๒.๘๗	๐.๖๖	ปานกลาง
๒	ครูผู้สอนใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ชุมชนประกอบ การสอนสังคมศึกษาเพียงใด	๑.๗๒	๐.๘๗	ปานกลาง
๓	ท่านได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่แหล่งการเรียนรู้ ชุมชนเพียงใด	๑.๘๗	๐.๘๐	ปานกลาง
๔	ท่านสนใจที่จะใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ชุมชน ประกอบการเรียน โดยการค้นคว้าความรู้ ด้วยตนเองเพียงใด	๒.๐๘	๐.๗๓	ปานกลาง
๕	ท่านได้รับการสนับสนุนจากครูปกครองในการใช้ ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ชุมชนเพียงใด	๒.๐๕	๐.๘๒	ปานกลาง
๖	ท่านสนใจที่จะใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ชุมชน ประกอบการเรียน ภายใต้การนำของครูเพียง ใด	๒.๘๗	๐.๗๒	ปานกลาง
๗	ท่านเห็นว่าการใช้ประโยชน์ของแหล่งการเรียนรู้ ชุมชนประกอบการเรียนสังคมศึกษาช่วยให้ท่าน มีความรู้รอบตัวและประสบการณ์กว้างขวางขึ้น เพียงใด	๒.๖๐	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๑๘ จะเห็นว่า ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของนักเรียนในการใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้ชุมชน คือ นักเรียนมีความเห็นว่า การใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้ชุมชนประกอบการเรียนสังคมศึกษาช่วยให้นักเรียนมีความรู้รอบตัว และประสบการณ์กว้างขวางขึ้นมาก ($\bar{X} = ๒.๖$) จำนวนรองลงมาคือ การใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้ชุมชนประกอบการเรียนสังคมศึกษา ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = ๒.๔๙$) และนักเรียนสนใจที่จะใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้ชุมชนประกอบการเรียนภายใต้การนำของครู ($\bar{X} = ๒.๔๙$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคที่ ๔

การจัดและการให้บริการ ของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชนแก่ครูและนักเรียน

ในภาคที่ ๔ นี้ได้นำข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับวิธีการให้บริการ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจน ทัศนคติ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชน มาคิดค่าตอบแทน ร้อยละ ค่าตอบแทนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าตอบแทน

ตารางที่ ๑๔ วิธีการให้บริการแก่ครูและนักเรียนที่มาขอใช้ประโยชน์ของแหล่งความรู้ของเจ้าหน้าที่

วิธีการ	เคยใช้		ไม่เคยใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ การบรรยาย	๑๐	๑๐๐	-	-
๒ การอภิปราย	๒	๒๐	๔	๔๐
๓ การบรรยายประกอบการชมสิ่งให้ความรู้	๕	๕๐	๑	๑๐
๔ การให้คนควาจากหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ ภายในสถานที่แหล่งความรู้	๑๐	๑๐๐	-	-
๕ การให้พิมพ์เอกสารหรือวัสดุต่าง ๆ	๑๐	๑๐๐	-	-
๖ การแจกเอกสารหรือ วัสดุต่าง ๆ	๑๐	๑๐๐	-	-
๗ การให้บริการตอบข้อเท็จจริงทางจดหมาย	๔	๔๐	๒	๒๐
๘ การให้บริการตอบข้อเท็จจริงทางโทรศัพท์	๔	๔๐	๒	๒๐

จากตารางที่ ๑๕ จะเห็นว่า เจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชนทุกคน (๑๐๐%) ใช้วิธีการให้บริการด้วยการบรรยาย การให้คนควาจากหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ ภายในสถานที่แหล่งความรู้ การให้ยืมเอกสารหรือวัสดุต่าง ๆ และการแจกเอกสารหรือวัสดุต่าง ๆ จำนวนรองลงมา (๕๑%) ใช้วิธีบรรยายประกอบการชมสิ่งให้ความรู้ จำนวนน้อย (๒๐%) ใช้วิธีการอภิปราย

ตารางที่ ๒๐ เวลาที่เจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชนให้บริการแก่ครูและนักเรียน

เวลาที่ใช่	จำนวน	ร้อยละ
๑ ในเวลาราชการ	๑๐	๑๐๐
๒ นอกเวลาราชการ	๕	๕๐
๓ วันเสาร์อาทิตย์	๗	๗๐
๔ วันหยุดราชการอื่น ๆ	๑	๑๐

จากตารางข้างบน จะเห็นว่า เจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ทุกคน ให้บริการแก่ครูและนักเรียนในเวลาราชการ จำนวนรองลงมา (๗๐%) ให้บริการในวันเสาร์อาทิตย์ จำนวนน้อย (๑๐%) ให้บริการในวันหยุดราชการอื่น ๆ

ตารางที่ ๒๑ จำนวนผู้มาขอใช้บริการในเวลา ๑ เดือน

	จำนวนผู้มาขอใช้บริการ	จำนวนแหล่งความรู้	ร้อยละ
๑.	๕๐ - ๑๐๐ คน	๕	๕๐
๒.	๑๐๐ - ๑๕๐ คน	๒	๒๐
๓.	๑๕๐ - ๒๐๐ คน	-	-
๔.	๒๐๐ คนขึ้นไป	๓	๓๐

จากตารางข้างบน แหล่งความรู้จำนวนมาก (๕๐%) มีจำนวนผู้มาขอใช้บริการจำนวน ๕๐ - ๑๐๐ คน ในเวลา ๑ เดือน จำนวนรองลงมา (๓๐%) คือ มากกว่า ๒๐๐ คนขึ้นไป และจำนวนน้อย (๒๐%) คือ ๑๐๐ - ๑๕๐ คน ในเวลา ๑ เดือน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๒ ปัญหาหรืออุปสรรคในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่ง
ความรูชุมชน

ปัญหา อุปสรรค	\bar{X}	S.D	แปลความ
๑ ก่อนมาให้บริการ ผู้ใช้ไม่แจ้งรายละเอียดให้ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้บริการให้	๑.๕๐	๐.๘๑	น้อย
๒ จำนวนอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอในการให้บริการ	๑.๘๐	๐.๘๗	ปานกลาง
๓ คุณวุฒิของผู้ให้บริการยังไม่เหมาะสม	๑.๘๐	๑.๒๐	น้อย
๔ ผู้ให้บริการไม่แจ้งจำนวนผู้ใช้ให้ชัดเจนทำให้เจ้าหน้าที่มีปัญหาในการจัดบริการ	๐.๘๐	๑.๑๘	น้อย
๕ ปัญหาในการรักษาระเบียบวินัยของผู้มาขอใช้บริการไม่ดีเท่าที่ควร	๑.๗๐	๐.๐๗	ปานกลาง
๖ เจ้าหน้าที่มีงานรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาให้บริการ	๑.๑๐	๐.๘๓	น้อย
๗ เจ้าหน้าที่บริการมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ	๑.๘๐	๑.๑๑	น้อย
๘ ไม่มีงบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับเจ้าหน้าที่ในการจัดบริการ	๑.๓๐	๑.๑๘	น้อย
๙ สถานที่คับแคบ เป็นอุปสรรคในการให้บริการ	๐.๘๐	๐.๘๗	น้อย

จากตารางข้างบน จะเห็นว่า ปัญหาหรืออุปสรรคในการให้บริการที่เจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ประสบในระดับปานกลางคือ จำนวนอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอในการให้บริการ ($\bar{X} = ๑.๘๐$) รองลงมาคือ การรักษาระเบียบวินัยของผู้มาขอใช้บริการ ($\bar{X} = ๑.๗๐$)

ตารางที่ ๒๓ ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชน
ในการให้บริการ

ทัศนคติของเจ้าหน้าที่	\bar{X}	S.D	แปลความ
๑ ถ้าท่านได้ทราบเนื้อหาบทเรียนย่อ ๆ ล่วงหน้า จะช่วยให้ท่านจัดบริการ สอดคล้องกับบทเรียนดียิ่งขึ้นเพียงใด	๒.๘๐	๐.๓๐	มาก
๒ ท่านเห็นว่าการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชน ประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษา ช่วยให้นักเรียนได้มีความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นเพียงใด	๒.๘๐	๐.๓๐	มาก
๓ ท่านมีความพอใจในการให้บริการเพียงใด	๒.๔๐	๐.๔๐	ปานกลาง
๔ ท่านได้รับความร่วมมือจากผู้ขอใช้บริการเพียงใด	๒.๕๐	๐.๖๗	ปานกลาง
๕ ท่านคิดว่าควรเพิ่มเจ้าหน้าที่บริการและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ทันสมัยยิ่งขึ้นเพียงใด	๒.๔๐	๐.๔๘	ปานกลาง

จากตารางข้างบนนี้จะเห็นว่า ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชนในการให้บริการ เจ้าหน้าที่มีความเห็นว่า ถ้าได้ทราบเนื้อหาบทเรียนย่อ ๆ ล่วงหน้าจะช่วยให้การจัดบริการ สอดคล้องกับบทเรียนดียิ่งขึ้นมาก และการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชนประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษา ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ และประสบการณ์เพิ่มขึ้นมาก ($\bar{X} = ๒.๘๐$) รองลงมาคือ ได้รับความร่วมมือจากผู้ขอใช้บริการ ($\bar{X} = ๒.๕๐$)

ภาคที่ ๕

ข้อเสนอแนะของครู นักเรียนและเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชน ในการใช้ประโยชน์ แหล่งความรู้ประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ตารางที่ ๒๔ ข้อเสนอแนะของครู

ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้ตอบ
๑ จังหวัด โรงเรียนหรือกระทรวงศึกษาธิการควรจัดอบรมครูสอนสังคมศึกษา เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชน	๖
๒ โรงเรียนควรจัดหาครูไปทัศนศึกษา เพื่อหาประสบการณ์ประกอบการสอน	๖
๓ ชั่วโมงสอนของครูไม่ควรเกินสัปดาห์ละ ๑๘ ชั่วโมง	๕
๔ ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ และให้บริการในเรื่องอุปกรณ์แก่ครู	๔
๕ การจัดกิจกรรมทางสังคมศึกษา ควรเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญ	๓
๖ ทางโรงเรียนควรจัดพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่มากกว่าที่เคยจัดมา	๒
๗ ควรมีการวางแผนการผลวงหน้าอย่างระมัดระวัง และรอบคอบ	๑

จากตารางข้างบน จะเห็นว่า ครูสอนสังคมศึกษามีข้อเสนอแนะคือ ให้จังหวัด โรงเรียน หรือกระทรวงศึกษาธิการควรจัดอบรมครูสอนสังคมศึกษา เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชน โรงเรียนควรจัดหาครูไปทัศนศึกษาเพื่อหาประสบการณ์ประกอบการสอน ชั่วโมงสอนของครูไม่ควรเกินสัปดาห์ละ ๑๘ ชั่วโมง ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ และให้บริการในเรื่องอุปกรณ์แก่ครู การจัดกิจกรรมทางสังคมศึกษาควรเน้นให้นักเรียน

เห็นความสำคัญ ทางโรงเรียนควรจัดพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ มากกว่า
ที่เคยจัดมา และควรมีการวางแผนการณดวงหน้าอย่างระมัดระวัง และรอบคอบ

ตารางที่ ๒๕ ข้อเสนอแนะของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้ตอบ
๑ ควรจัดให้มีการอภิปรายระหว่างโรงเรียนเกี่ยวกับวิชา สังคมศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เห็นกว้างขวางขึ้น	๘
๒ ควรจัดทัศนศึกษามากกว่าที่เคยจัดมา	๗
๓ สถานที่แหล่งความรู้ควรจะผลัดเปลี่ยนไปมาให้ซ้ำกัน บ่อย ๆ	๗
๔ ทุกครั้งที่ไปศึกษานอกสถานที่ ควรมีเจ้าหน้าที่บรรยาย ประกอบด้วย	๖
๕ โรงเรียนควรใช้เวลาพิเศษเพื่อติดต่อสถานที่ แหล่ง- ความรู้ที่เป็นสถานที่ราชการ	๕
๖ ให้มีอุปกรณ์ประกอบการสอนทุกชั่วโมง	๓
๗ การเชิญวิทยากร ควรเชิญที่พูดเก่ง ไม่น่าเบื่อ และ ได้ความรู้มาก	๓

จากตารางข้างบน จะเห็นว่านักเรียนมีข้อเสนอแนะคือ ควรจัดให้มีการ
อภิปรายระหว่างโรงเรียน เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นเห็นกว้างขวางขึ้น ควรจัดทัศนศึกษามากกว่าที่เคยจัดมา สถานที่
แหล่งความรู้ควรจะผลัดเปลี่ยนไปมาให้ซ้ำกันบ่อย ๆ ทุกครั้งที่ไปศึกษานอกสถานที่

ควรมีเจ้าหน้าที่บรรยายประกอบด้วย โรงเรียนควรให้เวลาพิเศษเพื่อติดต่อกองานที่แห่ง
 ความรู้ที่เป็นสถานที่ราชการ ให้มีอุปกรณ์ประกอบการสอนทุกชั่วโมง และการเชิญวิทยากร
 ควรเชิญที่พูดเก่งไม่น่าเบื่อ และใครความรู่มาก

ตารางที่ ๒๖ ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชน

ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้ตอบ
๑ ครูผู้จัดควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบว่าต้องการให้เน้นเรื่องใด	๕
๒ ครูควรทดสอบความรู้ทุกครั้งเมื่อกลับไปถึงโรงเรียน	๕
๓ นักเรียนที่ไปขอรับบริการจากเจ้าหน้าที่ ควรมีระเบียบวินัย และให้ความเคารพต่อสถานที่พอสมควร	๕
๔ ครูควรให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนก่อนไปศึกษาที่แหล่งความ รู้	๒
๕ การขอยืมอุปกรณ์ควรระวังรักษา และนำส่งคืนตามกำหนดเวลา	๑

จากตารางข้างบน จะเห็นว่า ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้คือ
 ครูผู้จัด ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบว่าต้องการให้เน้นเรื่องใด ครูควรทดสอบความรู้ ทุก
 ครั้งเมื่อกลับไปถึงโรงเรียน นักเรียนที่ไปขอรับบริการจากเจ้าหน้าที่ ควรมีระเบียบวินัย
 และให้ความเคารพต่อสถานที่พอสมควร ครูควรให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนก่อนไปศึกษา
 ที่แหล่งความรู้ และการขอยืมอุปกรณ์ ควรระวังรักษาและนำส่งคืนตามกำหนดเวลา